

TEXTUL REZOLUȚIEI

Adoptate în cadrul

Conferinței științifice naționale cu participare internațională

9 MAI: COMEMORARE, RECONCILIERE ȘI UNITATE EUROPEANĂ

Chișinău, 9 mai 2026

Conferința a constituit un spațiu de reflecție critică și dezbateri deschise, reunind mediul academic și universitar, societatea civilă și factorii de decizie din Republica Moldova asupra semnificației zilei de 9 mai ca dată a comemorării, reconcilierii și unității europene.

În această zi, Republica Moldova, stat-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, consemnează Ziua Europei, care marchează declarația istorică a ministrului francez de externe Robert Schuman. La 9 mai 1950, acesta propunea un plan de colaborare economică între Franța și Germania, inițiativă ce a stat la baza creării Uniunii Europene – cel mai ambițios proiect de pace, bună guvernare și bunăstare din lume, un simbol al libertății și al standardelor înalte de viață. Ziua Europei nu reprezintă doar data de naștere a proiectului european, ci este o zi a bucuriei de a fi împreună și a solidarității — o sărbătoare a mării comunități din care fac parte toți cetățenii UE, precum și cei ai statelor care aspiră la integrarea europeană.

În același timp, această dată amintește de ziua de 9 mai 1945, momentul în care, în Europa, s-a pus capăt celui mai sângeros război din istoria umanității. Acesta a fost un război „total”, care nu a făcut distincție între militari și civili, provocând între 50 și 85 de milioane de decese ca urmare a ostilităților, bombardamentelor, exterminărilor și epidemiilor. Teritoriul actual al Republicii Moldova a fost angrenat plenar în acest carnagiu mondial, suferind pierderi umane imense, de sute de mii de oameni — morți și răniți în operațiuni militare, victime ale atrocităților de război, ale bombardamentelor și ale exodului masiv al populației.

Prin comunicări și dezbateri științifice, conferința a pus în lumină realitatea complexă din Republica Moldova, unde comemorarea zilei de 9 Mai continuă să reflecte o divizare a memoriei colective și lipsa unui consens social. În locul unei comemorări autentice, bazate pe conciliere și recunoașterea suferințelor umane provocate de război, unele forțe politice din interiorul și exteriorul Republicii Moldova continuă să promoveze practici și simboluri memoriale ale militarismului sovietic.

În acest context, consolidarea unei memorii selective și conflictuale este un instrument deliberat de divizare, menit să alimenteze polarizarea societății, să împiedice reconcilierea istorică și să submineze procesul de construire a unei identități naționale și europene, întemeiate pe valori democratice și pluralism. Tensiunile astfel generate sunt exploatare strategic pentru a fragiliza securitatea informațională, a eroda reziliența instituțională și a submina stabilitatea politică a Republicii Moldova, în conformitate cu obiectivele geopolitice ale Federației Ruse în regiune.

La 81 de ani de la sfârșitul conflagrației mondiale, constatăm că acest război ne oferă, înainte de toate, lecții fundamentale de învățat: lecții de reconciliere istorică, de comemorare demnă a victimelor și de unitate. Ziua Europei rămâne unul dintre cele mai importante simboluri ale solidarității continentului nostru.

Participanții la conferință invită cetățenii Republicii Moldova să consemneze data de 9 mai ca un eveniment comun de reculegere, compasiune și toleranță. Este un moment simbolic în care putem reafirma atașamentul nostru față de valorile europene: democrația, statul de drept, libertățile individuale și prosperitatea — valori pe care ni le asumăm ca societate odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.